

Complexnummer: 506937

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Vollenhoven

Aantal complexonderdelen	Monumentnummers van complexonderdelen
23	506936, 506938, 506940, 506941, 506942, 506943, 506944, 506945, 506946, 506947, 506948, 506949, 506950, 506951, 506952, 506953, 506954, 506955, 506956, 506957, 506958, 506959, 506960

Woonplaats	Gemeente	Provincie
De Bilt	De Bilt	Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Utrechtseweg 59, 3732 HA te De Bilt

Complexomschrijving

HISTORISCHE BUITENPLAATS VOLLLENHOVEN. De historische buitenplaats Vollenhoven is gelegen aan de zuidzijde van de Utrechtseweg tegenover de Amersfoortseweg in de gemeente De Bilt. In het westen wordt de buitenplaats begrenst door de Beerschotervliet en in het oosten door de Rijksweg A 28. De bij de buitenplaats behorende overplaats Den Eyck is gelegen ten noorden van de Utrechtseweg tussen de Amersfoortseweg en de Rijksweg A 28. In de 17de eeuw was het landgoed Vollenhoven één van de uithoven van klooster Oostbroek. Na de reformatie vervielen de goederen van dit klooster aan de Staten van Utrecht. Op 25 maart 1651 werd het landgoed Vollenhoven met bijbehorende landerijen door de rentmeester van Oostbroek, G. Steenbergen, aan Gerard van Reede van Nederhorst verkocht. In de 17de eeuw werd 'het goedt Vollenhoven' regelmatig vermeld, maar hoe het huis eruit heeft gezien en of er al sprake was van enige tuin- of parkaanleg is niet bekend; vermoedelijk stond er een herenboerderij. In 1653 werd de weg van Amersfoort naar De Bilt aangelegd waarbij de eigenaar van Vollenhoven was betrokken. Op een kaart van de limietscheiding tussen Zeist en Driebergen door B. de Roij uit 1677 is de verbinding tussen de noordoostelijk gelegen oprijlaan van Vollenhoven en deze weg te zien. In 1744 werd Willem Rene van Tuyl van Serooskerken eigenaar van Vollenhoven. In deze tijd was er op het terrein sprake van een "Heere Huysinghe annexe Boerewoninge, stallinge, koetshuis, Tuynmanswoninge en verdere getimmerte, mitsagders nog een Boerewoninge met zijn Berg en schuur staande op 't eijnde van dit goed [...]". Tevens is er een beschrijving van Vollenhoven in een brief uit 1774 bewaard gebleven: uit deze beschrijving is op te maken dat de aanleg van Vollenhoven een formeel karakter droeg, maar dat er tevens enkele landschappelijke elementen aanwezig waren. Zo wordt geschreven over 'un petit sentier' (=paadje), 'une

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

petite riviere' en een 'lonque allée' bij Vollenhoven. In 1777 werden door de Franse architect M. de Malhortie ontwerpen voor een nieuw huis gemaakt. Enkele tekeningen worden in het huisarchief van Vollenhoven bewaard, waaronder een ontwerp voor de voorgevel van een huis in classicistische stijl met twee zijvleugels en een naar voren springende middenpartij. Het is echter niet zeker of deze ontwerpen ooit werden uitgevoerd; er zijn wel sterke aanwijzingen voor, evenals voor de tuinaanleg in formele stijl. Zo is op een legerkaart -Plan van het Campement bij Zeist, 1787- de buitenplaats Vollenhoven aangegeven. Wanneer deze kaart de toenmalige situatie juist weergeeft, dan vertoont de grondvorm van het huis Vollenhoven op de kaart overeenkomsten met andere ontwerpen van De Malhortie. De structuur van het park is in hoofdlijnen te herkennen, alleen de grote laan is goed te zien. Deze noordoostelijk lopende laan is waarschijnlijk de 'lonque allée' die in de brief uit 1774 wordt genoemd. Op de voornoemde kaart uit 1787 staat de oude weg van De Bilt naar Amersfoort uit 1653 nog als in gebruik aangegeven. Aan het begin van de 19de eeuw zal een iets westelijker gelegen tracee gevolgd worden, zoals deze thans in gewijzigde en verbrede vorm nog in gebruik is en samenvalt met de oude formele laan naar het noordoosten. Dit betekent dat het eerste deel van de weg De Bilt-Amersfoort het belangrijkste, nog te herkennen formele element van de aanleg van de buitenplaats is. In 1792 verkocht W.R. van Tuyl Vollenhoven aan mr Gerard Munter, die het huis tot 1800 zou bezitten. In 1800 kocht P. de Smeth Vollenhoven en breidde het landgoed uit d.m.v. ruiling en aankoop. Zijn belangrijkste aankoop was de hofstede Den Eyck met toebehoren in 1806, die vanaf dat moment als overplaats dienst doet. In 1810, na de dood van Pieter de Smeth, werd Vollenhoven in de veilingaankondiging beschreven als een "kapitale en in den eersten smaak nieuw gebouwde Huizinge" waarbij een grote moestuin, beuken- en eikenbossen, Engelse partijen en vissekommen, een ijskelder en koetshuis met twee stallen, een tuinmanswoning, oranjerie en een schuithuis, een loods achterin de tuin en een dito open tot berging van de 'Broeijerij'. Uit de veilingomschrijving is op te maken dat het huis tussen 1800 en 1810 gebouwd of verbouwd is en dat waarschijnlijk De Smeth de bouwheer van het huis was. Aannemelijk is dan ook dat het park tussen 1800 en 1810 werd verlandschappelijk. Indien de overplaats Den Eyck tegelijk met het park verlandschappelijk werd, dan stamt de landschapsaanleg van na 1806. In 1859 wordt Hendrik van Lunteren door Christiaan Kramm vermeld als zijnde de landschaps- en tuinarchitect van het park. In 1810 werden Vollenhoven en de overplaats door Jan Willem van Loon gekocht, die op zijn beurt in 1815 het geheel aan Anthony Luden verkocht. Op 4 januari 1827 werden Vollenhoven en Den Eyck aan G.A.G.Ph. baron van der Capellen van Berkenwoude verkocht. Hij vergrootte het bezit door aankoop van een perceel bouwland van Jhr J. van Steengracht van Oostcapelle aan weerszijden van de Straatweg, tevens werden er veel uitheemse gewassen geplant die in 1827 en 1831-1853 van de firma Copijn te Groenekan werden betrokken. In 1848, na overlijden van Van der Capellen werd Vollenhoven geveild. In het veilingbiljet staat nu ook een koepeltje vermeld, wellicht heeft dit op de plaats gestaan waar thans het vermoedelijk kort na 1922 gebouwde prieeltje in chaletstijl staat. Nieuwe eigenaar werd J. Kluppel uit Amsterdam. In 1922, na het overlijden van Kluppel, werd Vollenhoven wederom geveild. De beschrijving van Vollenhoven in de aankondiging van de openbare verkoop luidt als volgt: '...ruime hall met marmeren vloer, antichambre, twee salons met lambriseering en geschilderde dessus de porte, achterzaal met serre, geschilderde plafonds en 3 grisailles van den beroemden de Wit, en schitterend vergezicht met den Dom van Utrecht op den achtergrond, 2 zijkamers en cabinet, ruime keuken met gemetselde oven, bijkeuken, poetskamer, provisiekamer, knechtskamer, diverse kasten, kelders, dienstrap en lift; op de 1e verdieping 15 kamers, waarvan velen ineenslopend, sommige met balcon; op de zolders verschillende afgeschoten kamers en bergplaatsen. Voorzien van electr. licht, regen- en welwaterpomp en ijskelder... koetshuis met koetsierswoning, twee portiershuizen, tuinmanshuis, met oranjerie, vruchtbaare tuin, waarin twee steenen druivenkassen met ramen, twee complete bloemenkassen, zes rijen steenen broeibakken, twee met en vier zonder ramen, vruchtboomen, tuinschuur, houtschuur, twee arbeiderswoningen, waterpartijen, wandelpark met koepel, bosschen met zwaar opgaand boomte, vruchtbaar wei- en bouwland en den geheelen weg ... genaamd de Bisschopsweg...' en de beschrijving van de overplaats: 'De buitenplaats 'De Eik' bestaande uit villa, erf en tuin, benevens de boerenhofstede den Eijck', bestaande uit bouwman'swoning, veestalling voor 24 koeien en 5 paarden, schuren, 2 hooibergen en verdere getimmerten, benevens diverse percelen bouw- en weiland'. Ook waren vier arbeiderswoningen met schuren op het terrein

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aanwezig, evenals zwaar opgaand geboomte, hakhout, lanen en een vijver. De villa omvatte beganegronds een suite, kleine kamer, dessertkamer, strijkkamer, keuken, bijkeuken en een brandstoffenbergplaats, een kelder, wijnkelder, veranda en garage. Op de verdieping zes kamers en badkamer. De zolder had een gedeeltelijk beschoten kap en zolderkamer, diverse kasten en closets. Alles voorzien van elektrisch licht en waterleiding'. Na 1922 zijn zowel het interieur van zowel huis Vollenhoven als Den Eijck nauwelijks aan veranderingen onderhevig geweest. Dat geldt eveneens voor de parkaanleg. Ook de boerderij met bijbehorende stal, oranjerie, koetshuis, dubbel woonhuis, portierswoning en tuinmanshuis, houtschuur, tuinschuur, twee stenen sruivekassen, twee bloemkassen (tuinkas en ronde kas), ijskelder, alsmede de zes kweekbakken maken nog een integraal onderdeel uit van de buitenplaats. Voor de oprit en langs de halfronde weide voor het huis een karakteristiek 19de-eeuws toegangshek en hek. Uit de veiling van 1922 kocht de heer M. van Marwijk Kooy de hele buitenplaats inclusief de overplaats. Direct na aankoop werd door de firma Copijn ten westen van het huis Vollenhoven een rotstuintennisbaan en zwembad aangelegd. De slingersloot op de Bloemberg is op dat moment nog niet tot 'beek' vergraven. Voor het huis is de sloot al wel omgevormd tot een vijver; op de chromotopografische kaart uit 1906 -verkend in 1878- staat ze aangegeven. De omgrenzing van de historische buitenplaats is aangegeven op de bij de registeromschrijving bijbehorende kaart.

De historische buitenplaats Vollenhoven is uit de volgende samenstellende onderdelen opgebouwd:

1. hoofdgebouw (huis Vollenhoven), zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506936.
2. historische tuin- en parkaanleg, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506938.
3. boerderij Den Eik, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506940.
4. stal bij Den Eik, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506941.
5. brug op overplaats, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506942.
6. koetshuis, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506943.
7. oranjerie, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506944.
8. dubbel woonhuis, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506945.
9. tuinmanshuis, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506946.
10. portierswoning, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506947.
11. houtschuur, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506948.
12. moestuinmuur, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506949.
13. druivekas op de noordpunt van de moestuin, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506950.
14. druivekas, pendant van voorgaande kas, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506951.
15. tuinkas, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506952.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

16. ronde kas, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506953.
17. zes kweekbakken, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506954.
18. tuinschuur, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506955.
19. ijskelder, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506956.
20. prieeltje, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506957.
21. toegangshek en hek rondom halfronde weide voor het huis, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506958.
22. vlotbrug, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506959.
23. houten toegangshek, zie voor omschrijving bij complex-onderdeel met monumentnummer 506960.

De historische buitenplaats Vollenhoven is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- het typologisch zeldzame vroeg 19de-eeuwse hoofdgebouw in empirestijl
- de grotendeels gaaf bewaarde ruimschalige parkaanleg in landschapsstijl (vroeg 19de eeuw) waarin een belangrijke cultuur- en tuinhistorische waardevolle, in oorsprong laat 18de-eeuwse moestuin is opgenomen
- de overplaats Den Eijck, vanaf 1806 tot de buitenplaats behorend en kort nadien in landschapsstijl heraangelegd, die als 'ferme orneé' een belangrijk deel uitmaakt van de buitenplaats
- het grote compositorische gehalte van de parkaanleg in haar totaliteit -de rotstuin, als zodanig een typologisch belangrijk en gaaf bewaard en zeldzaam Nederlands voorbeeld van een privé-recreatiepark in een formele omlijsting van borders, terrassen en rotspartijen, uit de jaren '20 van de 20ste eeuw.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506936

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82764/78

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
De Bilt	De Bilt	Utrecht		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	C			2270

Omschrijving**

HOOFDGEBOUW (Huis Vollenhoven). Het huis Vollenhoven bestaat uit een hoofdgebouw op rechthoekige grondslag op natuurstenen plint en is overkapt met vier, onder grijze leien gedekte, in de lengte van het huis geplaatste schilddaken, waartussen zakgoten, die aan de linkerkant van het huis bij elkaar getrokken worden tot één dwars geplaatst schilddak. Rechts een wat terugwijkende, lagere uitbouw op natuurstenen plint en een lagere aanbouw van jongere datum op bakstenen plint, beide op rechthoekige grondslag. De uitbouw is overkapt met drie, onder grijze Hollandse dakpannen gedekte, halve schilddaken; de aanbouw met een, onder grijze pannen gedekt, schilddak. Op de nokhoeken van de buitenste schilddaken van het hoofdgebouw staan vier schoorstenen op vierkante grondslag onder een platte kap. Rondom het hele hoofdgebouw loopt een geprofileerde dakgoot en een kroonlijst. Zowel hoofd- als uitbouw zijn wit gepleisterd.

Het huidige huis Vollenhoven werd waarschijnlijk omstreeks 1800-1810 door de eigenaar Pieter de Smeth gebouwd op de fundamenteën van het voorgaande huis (waar geen afbeeldingen van bekend zijn), maar kan ook een ingrijpende verbouwing van dit huis zijn. Het is echter ook mogelijk dat het voorgaande huis omstreeks 1777 ontworpen werd door de Franse architect M. de Malhortie. Dan betreft het een huis waarvan wel enkele plattegronden en aanzichten van bewaard gebleven zijn.

De voorgevel van het hoofdgebouw bestaat uit negen traveeën waarvan de middelste drie een middenrisaliet vormen. De risaliet heeft beganegronds een centraal gelegen, naar voren komende ingangspartij bestaande uit een dubbele beglaasde toegangsdeur met halfroond bovenlicht met hartvormige roedenverdeling, waarvoor een tochtportaal, aan beide zijden geflankeerd door een ionische pilaster met daarvoor een ionische zuil. Aan weerszijden een venster, op dezelfde wijze opgebouwd als de toegangsdeur. Aan beide zijden wordt de ingangspartij geflankeerd door een ionische pilaster en afgedekt door een gecanneleerde kroonlijst waarin rozetten. Op de verdieping een 6-ruits fenêtrés-à-terre met aan weerszijden een 6-ruitsvenster voorzien van persiënnes, waarvoor een Frans balkon met een smeedijzeren hekwerk. Het geheel wordt afgedekt door vooruitspringende kroonlijsten op voluutvormige kraagstenen. In de zolderverdieping drie 2-ruitsvensters. De risaliet wordt bekroond door een met een kroonlijst omgeven tympanon waarin een beeldhouwwerk voorstellende twee putti die een cartouche flankeren waarop de naam Vollenhoven. De traveeën aan

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

weerszijden van de middenrisaliet zijn op dezelfde wijze opgebouwd, echter is er sprake van een opvallend verschil in breedte tussen beide beuken; de linkerbeuk is smaller dan de rechter, wat wellicht een indicatie is dat het huidige huis toch na een verbouwing van een ander huis in de periode 1800-1810 tot stand is gekomen. Beide beuken hebben beganegronds drie 8-ruitsvensters met persiennes, op de verdieping drie 6-ruitsvensters met persiennes en op de zolderverdieping drie gedeelde vensters.

De linkerzijgevel (zuidoost) bestaat uit vier traveeën; beganegronds een uitbouw met half rond middendeel, waarvan de voor de linker- en rechtertravee geplaatste onderdelen tijdens verbouwingen in de jaren '20 door M. Van Marwijck Kooy aangebracht zijn. Op de verdieping vormt de uitbouw een balkon waarlangs een smeedijzeren hekwerk loopt. Het balcondeel boven de halfronde uitbouw wordt overdekt door een half rond smeedijzeren tentdak, gedragen door zes gietijzeren palen. Het tentdak is in afwisselend oranje-gele en witte banen beschilderd en is voorzien van een geschulpte ijzeren rand. Beganegronds heeft de halfronde uitbouw een dubbele deur met aan weerszijden een ionische zuil, een 16-ruitsvenster en wederom een ionische zuil. In de de uitbouw links een 12-ruits dubbele deur met 6-ruits bovenlicht met aan weerszijden een 3-ruits laddervenster, rechts een 6-ruitsvenster waarvoor een veranda met een geschulpte houten omlijsting. Op de verdieping centraal een deur en 6-ruitsvenster; in de linker- en rechtertravee een 6-ruitsvenster met per siennes. Op de zolderverdieping in elke travee een gedeeld venster. De achterzijde van het hoofdgebouw (zuidwest) bestaat uit negen traveeën waarvan de middelste drie een risaliet vormen die bekroond wordt door een met een kroonlijst omgeven tympaan. Beganegronds, voor de middelste vijf traveeën, is een door tien ionische zuilen gedragen collonade aangebracht, waarvan het voor de risaliet gelegen deel half rond is. Deze uitbouw vervangt sinds de jaren '20 de oorspronkelijke serre, die uit een rechthoekige uitbouw bestond. Onder de collonade een terras; een met de vorm van de uitbouw meelopend hardstenen bordes boven twee treden. Op de verdieping vormt de collonade een balkon waarlangs een smeedijzeren hekwerk. De indeling van de beganegrond van het hoofdgebouw is onregelmatig. De verdieping heeft acht 6-ruitsvensters met persiennes, centraal in de risaliet een gedeelde 4-ruitsdeur met 2-ruits bovenlicht. Op de zolderverdieping worden de traveeën door een gedeeld venster afgesloten. Tegen de rechterzijgevel (noord) de uit twee bouwdelen bestaande uitbouw. Het eerste bouwdeel, gelegen aan de straatzijde van het huis, heeft in de voorgevel een 6-ruitsvenster met persiennes. In de zijgevel een 6-ruitsvenster met persiennes en een, tussen de twee bouwdelen ingeklemd ingangspartij, bestaande uit een tochtportaal waarin een dubbele deur met zijvensters. In de gevel daarboven een half rond bovenlicht met roedenverdeling en een 12-ruitsvenster. Het daarachter gelegen, bredere bouwdeel heeft in de voorgevel een 6-ruitsvenster, in de zijgevel een 6-ruitsvenster met persiennes en een klein venster. In de achtergevel beganegronds een dubbele beglaasde toegangsdeur met 2-ruits bovenlicht, aan beide zijden geflankeerd door een 6-ruitsvenster. Op de verdieping een gedeelde 6-ruitsdeur met stores waarvoor een balkon. Op het dak een dakkapel voorzien van eenvoudige houten wangen.

De aan het begin van de 20ste eeuw de aan de uitbouw gebouwde, lagere aanbouw met horizontale betimmering, doet dienst als garage en schuur. De voorgevel is voorzien van een attiek die het schilddak aan het zicht onttrekt.

Interieur- In de jaren kort na 1922 (koop Van Marwijk Kooy) is er centrale verwarming in het hele huis aangelegd, werden alle schuiframen vervangen door nieuwe ijzeren vensters en werd tevens de hal van de huidige paneellambrizing voorzien: van het geschilderde blauwe 'marmor' is thans niets meer zichtbaar.

De eetkamer is eveneens voorzien van een paneelbetimmering (donker groen geschilderd) uit deze periode, waarin drie vroeg 18de-eeuwse witjes zijn opgenomen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506938

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 oktober 1997
Kadaster deel/nr 82764/62

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
De Bilt De Bilt Utrecht

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
De Bilt	C			2270
De Bilt	C			2271
De Bilt	C			473
De Bilt	C			812
De Bilt	C			1892
De Bilt	C			560
De Bilt	C			561
De Bilt	B			2030
De Bilt	C			810
De Bilt	C			1933
De Bilt	B			2132
De Bilt	C			477
De Bilt	C			1161
De Bilt	C			1910
De Bilt	B			2131
De Bilt	C			471
De Bilt	C			472
De Bilt	C			667
De Bilt	C			474
De Bilt	C			475
De Bilt	C			479
De Bilt	C			1911
De Bilt	C			1912

Omschrijving**

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. Over de oudste geschiedenis van de aanleg van Vollenhoven is niets bekend. Pas vanaf het midden van de 17de eeuw zijn er (summiere) gegevens voorhanden. In 1653 werd de weg van De Bilt naar Amersfoort aangelegd, waarbij de eigenaar van Vollenhoven was betrokken. Op een kaart van de limietscheiding tussen Zeist en Driebergen door B. de Roij uit 1677 is de verbinding tussen de noordoostelijk gelegen oprijlaan van Vollenhoven en deze weg te zien, maar de kaart levert geen betrouwbare, nadere gegevens op. Waarschijnlijk heeft rondom het huis aan het einde van de 17de eeuw en in de 18de eeuw landbouwgrond en produktiebos, en een formele tuin gelegen waarvan thans als enige nog resterende en herkenbare deel de oude oprijlaan resteert, die aan het begin van de 19de eeuw werd opgenomen in de weg De Bilt-Amersfoort.

In een veilingomschrijving uit 1744 wordt vermeld dat er op het terrein bij de 'heerenhuisinghe annex boerenwoning' een tuinmanswoning staat en uit een omschrijving van Vollenhoven in een brief uit 1774 blijkt dat Vollenhoven in die tijd een formeel karakter droeg, maar dat er tevens enkele landschappelijke elementen aanwezig waren; zo wordt geschreven over een 'lonque allée', 'un petit sentier' (=paadje) en een 'une petite riviere'. In het westen van de historische aanleg ligt de waarschijnlijk in oorsprong laat 18de-eeuwse ommuurde trapeziumvormige moestuin, waarvan de hoofdstructuur nauwelijks aan veranderingen onderhevig is geweest. De moestuin heeft een hoge cultuurhistorische waarde; in de moestuin bevinden zich zes (gedeeltelijk vroeg) 19de-eeuwse kweekbakken, een vroeg 19de-eeuwse tuinkas met jongere aanbouw en een laat 19de-eeuwse kas (toponiem ronde kas) en zijn de muren die de moestuin grotendeels omringen vroeg- tot midden 19de-eeuws, evenals beide muurkassen. In de bij de moestuin behorende boomgaard staan enkele hoogstam fruitbomen (o.a. kers), waarvan het meeste jonge aanplant is, ter vervanging van andere historisch hier aanwezige assortimenten.

De huidige parkaanleg in landschapstijl rondom het huis Vollenhoven en op de overplaats Den Eijck gaat waarschijnlijk terug naar de jaren 1800-1810. In 1800 kocht P. de Smeth Vollenhoven en breidde het landgoed uit d.m.v. ruiling en aankoop. Zijn belangrijkste aankoop was de hofstede Den Eyck met toebehoren in 1806, die vanaf dat moment als overplaats dienst doet. In 1810, na de dood van Pieter de Smeth, wordt Vollenhoven in de veilingaankondiging beschreven als een "kapitale en in den eersten smaak nieuw gebouwde Huizinge" waarbij een grote moestuin met diverse perziken- en druivenkassen, een gemetselde broeikas, perzikenbakken en kribben. Tevens wordt in de advertentie melding gemaakt van een tweede kleine moestuin met boomgaard (kersen, appels en peren), beuken- en eikenbossen, Engelse partijen en vissekommen, een ijskelder en koetshuis, een tuinmanswoning, orangerie en een schuithuis, een loods achterin de tuin en een open loods tot berging van de 'Broeijerij'. Indien de overplaats Den Eyck tegelijk met het park verlandschappelijk werd, dan stamt de landschapsaanleg van kort na 1806. Christiaan Kramm vermeldt in 1859 in *De levens en werken der Hollandsche en Vlaamsche kunstschilders, beeldhouwers, graveurs en bouwmeesters*, van den vroegsten tot op onze tijd, Hendrik van Lunteren als architect van de aanleg in landschapstijl. De voornoemde veilingaankondiging geeft een duidelijk beeld van de aanleg aan het begin van de 19de eeuw, die als zodanig nog steeds aanwezig is. In 1810 werden Vollenhoven en de overplaats aan Jan Willem van Loon verkocht en op 4 januari 1827 aan G.A.G.Ph. baron van der Capellen van Berkenwoude. Hij vergrootte het bezit door aankoop van bouwland van Jhr J. van Steengracht van Oostcapelle aan weerszijden van de Straatweg en er werden tevens veel uitheemse gewassen geplant die in 1827 en 1831-1853 van de firma Copijn te Groenekan worden betrokken.

De structuur van het park bestaat thans uit een zichtas terzijde van het huis (zuidoost) op de zgn. Bloemberg die aan weerszijden wordt geflankeerd door met slingerpaden doorsneden bospartijen en door gazons en weilanden die van variatie zijn voorzien door heestergroepen (azalea's), boomgroepen en solitair. Achter het huis ligt eveneens een zichtas met een grote perspectivische werking. Deze as bestaat uit een weids gezicht over de vijverpartij, de zgn. Achtervijver die in de Beerschotervliet uitmondt, die zich ter hoogte van een opening in de eromheen gelegen bospartij vernauwt en ter hoogte van de hierachter gelegen weilanden weer

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verbreedt. In het hart van deze zichttas lag tot in begin van de jaren '90 van de 20ste eeuw de domtoren als eyecatcher. Voor het hoofdgebouw een halfovaalvormige weiland (waar de oprijlaan omheen loopt) waarin een kleine niervormige vijver die oorspronkelijk deel uitmaakte van een slingerende sloot die samen met de sloot op de Bloemberg ten zuiden van het huis Vollenhoven. In de tweede helft van de 19de eeuw werd deze sloot vergraven tot een vijver en een slingerende beek. Op een kaart uit 1855 is voor het huis en op de over plaats nog sprake van een slingerende sloot.

De Bloemberg loopt vanaf de vijver voor het huis tot aan de Biltse Vaart in het zuidwesten van de aanleg. Het terrein ten zuidoosten van de slingersloot bestaat uit glooiende gras- en weilanden met eveneens solitaire en boomgroepen, het zuidelijke deel bestaat uit akkers, grienden en een oude hoogstamboomgaard.

Het bos ten noorden van het hoofdgebouw en Achtervijver en het bos ten zuiden van het koetshuis bestaat uit beuk en is ongeveer 90 jaar oud en heeft vrijwel geen onderbegroeiing.

In de jaren 1922-1925, kort na de aankoop van de buitenplaats door de heer M. van Marwijk Kooy werd in een komvormige, driezijdig door bos omsloten ruimte ten westen van het huis, een zogenaamde rotstuin in formele trant met in het hart een zwembad en een tennisbaan door de firma Copijn aangelegd. Deze tuin bestaat uit een verdiepte binnentuin in formele stijl in een rechthoekige opbouw met nissen. De tuin is toegankelijk middels paden en trappen in flagstones en wordt afgesloten door een keermuur opgebouwd uit blokken jonge natuursteen. Aan de oostzijde ligt een gazon met rechthoekig zwembad omgeven door flagstones. Haaks daarop, een verdiept gelegen tennisveld. Rondom het tennisveld en het gazon zijn bordervakken aangelegd. Aan de westzijde een hoger gelegen bordes afgesloten door een halfronde rustieke buitenmuur die een halfronde, deels houten, deels open overkapping heeft. De overkapping rust aan de achterzijde op de buitenmuur en aan de tuinzijde op vier vierkante, halfronde geplaatste pijlers van zware blokken rode natuursteen. Alzodanig is dit een gaaf bewaard en zeldzaam Nederlands voorbeeld van een privé-recreatiepark temidden van formele borders, terrassen en rotspartijen uit de jaren '20 van de 20ste eeuw.

Overplaats-Ten noordoosten van de buitenplaats, tussen de weg Utrecht-Zeist en de weg De Bilt-Amersfoort ligt de overplaats Den Eyck die in 1806 werd aangekocht. De overplaats kent enige accidentatie en enkele boomgroepen. Vermoedelijk werd kort na de aankoop de woning in ornamentele trant verbouwd en werd het terrein rondom in landschapstijl heraangelegd. Heuvelpartijen, boomgroepen en boscouliessen in en aan weerszijden van de weilanden met in het centrum deze 'ornamentele' boerderij verlenen deze aanleg als gezicht vanuit het huis Vollenhoven een grote compositorische waarde. Voor het huis verbreedt de sloot zich tot een oogvormige vijver. Aan de voorzijde van het huis enkele groepen eiken uit ca. 1800. Achter het huis Den Eyck strekt zich een terrasachtige aanleg uit, resultaat van het benutten van het natuurlijk glooiende landschap; een verdiept weiland, daarachter een bosweide met aan het einde een hoger gelegen kommetje gevolgd door een aanleg die puntvormig eindigt. Achter het huis een restant van een oude zichttas die uitziet op het huis Vollenhoven. Deze wellicht in de tweede helft van de 19de eeuw aangelegde zichttas ontspringt thans op een plaats waar twee paden die ter weerszijden van de as lopen in een punt eindigen. Achter deze punt ligt nog een oude dw arslaan met aan weerszijden groene beuken die naar noordoosten loopt en die als zodanig de grens van de historische aanleg van de buitenplaats aan deze zijde aangeeft. Hierachter strekt het landgoed zich uit. In cultuurhistorisch opzicht is Den Eyck van belang als gaaf voorbeeld van een zogenaamde 'ferme ornee' in een landschapspark.

In het verleden is de buitenplaats Vollenhoven ernstig aangetast door de aanleg van en verbredingen van wegen, die tevens geluidshinder veroorzaken. Rijen aangeplante bomen lan gs de Utrechtseweg verstoren de eenheid tussen Vollenhoven en de overplaats Den Eyck.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506940

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82764/149

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
De Bilt	De Bilt	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
De Bilt	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	B			2132

*Omschrijving***

BOERDERIJ DEN EYCK. Deels onderkelderd, witgepleisterd huis op rechthoekige grondslag op grijze plint overkapt met een onder grijze pannen gedekt zadeldak met ruim overstek gestut door balken. Het huis is vermoedelijk van oudere datum en het huidige aanzien dateert waarschijnlijk uit de tijd van een verbouwing van na 1806.

Voorzijde: centraal gelegen toegangsdeur met bovenlicht met door loden roeden geformeerde puntbogen. Aan weerszijden van de entree twee schuifvensters met door loodroeden gelede vensterindeling in kruizen, rechthoeken en puntbogen. De vensters zijn van luiken voorzien. Rechtergevel: aan de rechterzijde een T-venster en een toegangsdeur van recente datum. In de met horizontale delen gepotdekselde topgevel een 2-ruitsvenster. Linkergevel: rechts een venster als aan de voorzijde, links een opkamer met 2-ruitsschuifvenster met luiken, met daaronder een keldervenster met luiken. Direct rechts hiervan een toegangsdeur met bovenlicht als aan de voorzijde. In de met houten horizontale delen gepotdekselde topgevel een venster als in de rechter topgevel. Aan de achterzijde, als vanouds, een -haaks op het woonhuis staande- aangebouwde stal uit 1964. Oorspronkelijk was de stal met riet gedekt. De boerderij heeft een grote ornamentele waarde als 'ferme ornee' in het overpark van Vollenhoven.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506941

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 oktober 1997
Kadaster deel/nr 82764/160

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
De Bilt De Bilt Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
De Bilt

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
De Bilt B 2132

Omschrijving**

STAL. Rode bakstenen, laat 18de-eeuwse stal op rechthoekige grondslag overkapt door een met rode pannen gedekt zadeldak. Voorzijde: centraal een getoogde dubbele deur met aan weerszijden een enkele getoogde deur. Iets hoger gelegen aan weerszijden van de dubbele deur een getoogd 6-ruitsvenster. In de topgevel een getoogd hooiluik. Rechterzijde: vier getoogde luiken. Achterzijde: in de topgevel een getoogd luik met daaronder twee getoogde 8-ruitsvensters. Linkerzijde: een getoogde deur en twee halfronde 4-ruitsvensters met spaakroeden.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz. Stalgebouw(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506942

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 oktober 1997
Kadaster deel/nr 82764/118

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
De Bilt De Bilt Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
De Bilt

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
De Bilt B 2132

Omschrijving**

BRUG OP DE OVERPLAATS. Bakstenen rondboogbrug met naar buiten uitzwenkende keermuren. Leuningen met smeedijzeren balustervormige spijlen met regels die aan de uiteinden afgesloten worden door naar beneden gerichte bolvormige knoppen. Brug uit ca. 1900.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Brug(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506943

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82764/133

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
De Bilt	De Bilt	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	C			2270

*Omschrijving***

KOETSHUIS. Omstreeks 1810 gebouwd, witgepleisterd koetshuis (thans gedeeltelijk in gebruik als woonhuis) gelegen ten zuiden van de halfronde oprijlaan naar het landhuis. Het koetshuis is integraal met de aanleg van het landschapspark tot stand gekomen, wat de reden is dat het zo schuin is geplaatst ten opzichte van het hoofdgebouw.

Het koetshuis, op rechthoekige grondslag en natuurstenen plint onder een met grijze pannen gedekt, afgeknot schilddak, is aan de oostelijke zijgevel voorzien van een laat 19de-eeuwse aanbouw op rechthoekige grondslag en bakstenen plint met omgaande pilasters en kroonlijst met in de fries een blokversiering, onder een plat dak. Centraal in de noordgevel drie hoge dubbele paneeldeuren met lijsten, diagonale geleding en bovenlicht met voluutvormige smeedijzeren decoratie; geheel door een kroonlijst afgedekt. Links een blinde nis met rondboog en rechts een tijdens een verbouwing omstreeks 1965 halfdichtgezet venster. Op het dakschild boven de middelste deur een getoogd dakkapel met bolkozijn waarin twee half rond gesloten vensters met roedenverdeling. Centraal in de zuidgevel een risaliet waarin drie hoge, dubbele deuren met paneelverdeling en bovenlicht met ovaal venster. Van de twee linker deuren functioneren thans alleen de onderste helften als deur, de bovenste zijn vastgezet; van de rechter deur is de linker vleugel schijn; de rechter funcioneert als gewone deur. Het gevelvlak links van de risaliet is tijdens een recente verbouwing voorzien van een nieuwe indeling en is voor de bescherming van ondergeschikt belang. Rechts van de risaliet een 8-ruitsvenster met 2-ruits bovenlicht en een baander. Op het dakschild een dakkapel onder een zadeldak waarin een dubbele hooideur met driehoekig bovenlicht met 6-ruitsindeling en een hijsarm. In de rechterzijgevel (oost) vier getoogde stalramen en een deur. De linkerzijgevel is tijdens de verbouwing omstreeks 1965 voorzien van een nieuwe gevelindeling en extra verdieping en is voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Interieur- Het koetsh uisgedeelte bevindt zich nog in vrijwel originele staat, in de paardenstal worden acht paardeboxen met ruifen en hardstenen waterbakken van elkaar gescheiden door gecanneleerde stijlen die door een pijnappel bekroond worden. Op de ruifen de naamplaten voor de paarden. In de aanbouw zijn eveneens de originele boxen nog aanwezig.

Het koetshuis heeft aan deze (oprit)zijde van de parkaanleg een grote ornamentele waarde.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 506944

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82764/91

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
De Bilt	De Bilt	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	C			2270

*Omschrijving***

ORANJERIE. Omstreeks 1800-1810 gebouwde, blokvormige en deels onderkelderde oranjerie annex woonhuis op natuurstenen plint en rechthoekige grondslag, onder een uit twee delen bestaand, met Oud-Hollandse pannen gedekt schilddak, met omgaande kroon- en daklijst. Aan de oostelijke zijgevel een aanbouw uit het einde van de 19de eeuw onder een plat dak.

In de noordgevel, waarachter het woonhuis, centraal een brede deur met gedeeld bovenlicht; aan weerszijden twee 4-ruitsvensters met luiken. Onder de twee rechter vensters een kelderraam met luik en een met klinkers bestraat, hellend vlak naar de kelder, afgesloten door een lage deur. Op het dakschild een dakkapel met fronton onder een zadeldak, met gedeeld venster en bovenlicht, voorzien van sobere klauwstukken. Links van het hoofdgebouw in de aanbouw een deur en recent venster dat voor bescherming van ondergeschikt belang is. In de oostelijke zijgevel een 12-ruitsvenster met 6-ruits bovenlicht. In de zuidgevel vier hoge 6-ruits dubbele deuren met gedeeld bovenlicht en luiken die het oranjeriegedeelte markeren; rechts de uitbouw met centraal een dubbele schuifdeur, aan weerszijden voorzien van een 6-ruitsvenster, onder een kroonlijst op voluutvormige consoles. In de westelijke zijgevel een tijdens een verbouwing in 1858 geplaatste dubbele deur met bovenlicht waarin twee kwartronde vensters door een kroonlijst gedekt, voorzien van luiken. Links en rechts van de ingangspartij een kelderraam en links op het dakschild een dakkapel met gedeeld 4-ruitsvenster.

De oranjerie is in een uithoek van het park gelegen. Recht op de as aan de voorzijde een aflopend talud (gazon) met halvemaanvormige vijverpartij, omlijst door bos. Als zodanig een bijzonder ensemble van een oranjerie met stilistisch vroeg landschappelijke aanleg.

Interieur- Zes gietijzeren zuilen op natuurstenen voetstuk ondersteunen de uit twee delen bestaande dakconstructie van de oranjerie. In de scheidingswand tussen woonhuis en oranjerie bevindt zich een halfronde nis waarin oorspronkelijk een kachel stond, links en rechts hiervan een kastenwand waarin links een 19de-eeuws urinoir.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Tuin, park en plantsoen

Orangerie

Monumentnummer*: 506945

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82764/105

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
De Bilt		De Bilt		Utrecht			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Utrechtseweg	61			3732 HA	De Bilt		
Utrechtseweg	63			3732 HA	De Bilt		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
De Bilt		C				561	
De Bilt		C				560	

Omschrijving**

DUBBELE DIENSTWONING. Witgepleisterd huis uit het midden van de 19de eeuw waarin twee woningen, op rechthoekige grondslag en gepleisterde, grijs geschilderde plint, onder een met riet gedekt schilddak. Aan de achterzijde zijn twee uitsteken (waarin de keukens) van een verdieping met plat dak en hoge schoorsteen uitgebouwd. Het huis is beganegronds voorzien van een blokbepleistering. De verdieping is middels een stucprofiel verbreed en verlengd, glad gestuct en gepleisterd. Waarschijnlijk is het huis omstreeks 1900 enigszins verhoogd.

De symmetrische voorgevel bestaat uit drie traveeën. In de middentravee een blindnis, gevormd door twee pilasters met siervelden en kapitelen verbonden door een rondboogprofiel met in de top een ornament. Links en rechts een 9-ruitsschuifvenster met luiken. Op de verdieping wordt het rietdak opgelicht door een half rond dakkapel met bolkozijn waarin twee kwartronde 4-ruitvensters. De linker- en rechterzijgevel spiegelen elkaar; in beide gevelvlakken een uitgebouwd tochtportaal voor de hoofdtoegang, waarboven in de gevel een 3-ruits bovenlicht, waarnaast een 6-ruitsschuifvenster met luik en op de verdieping een bolkozijn met twee drie-ruits uitzetvensters. In de zijgevel van de uitstek een 6-ruitsschuifvenster. In de achtergevel een bolkozijn met twee 3-ruits uitzetvensters. De achtergevel van de uitstek van huisnr. 61 is blind en bij huisnr. 63 voorzien van een 3-ruitvenster.

De dubbele dienstwoning heeft een grote ornamentele waarde in de parkaanleg.\r

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	Dienstwoning(K4)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506946

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82763/30

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
De Bilt	De Bilt	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	C			2271

Omschrijving**

TUINMANSHUIS. Witgepleisterde dienstwoning uit ca. 1800-1810 op rechthoekige grondslag en grijze gepleisterde plint, onder een met riet gedekt schilddak waarvan de schilden aan de korte zijden inzalen. In het midden van de nok een schoorsteen op vierkante grondslag. Aan de voorzijde (oost) gaat de rietkap over in een royale overstek die door vijf ijzeren palen wordt gesteund en van een geschulpte houten rand is voorzien. In het gevelvlak vier H-vensters. In de rechterzijgevel (noord) op de verdieping centraal een gedeeld uitzetvenster waarboven de rietkap wordt opgetild, rechts op de begane grond een gedeeld uitzetvenster. Beganegronds in de linkerzijgevel, met eenzelfde topgevelindeling als de rechterzijgevel, een toegangsdeur en een gedeeld uitzetvenster. Tijdens een ingrijpende verbouwing die in 1994 werd afgerond is de achterzijde van het huis, waar oorspronkelijk schuren gebouwd waren, voorzien van een aanbouw die de oppervlakte van het huis meer dan verdubbelt. Ook werd het interieur geheel gemoderniseerd. Zowel aanbouw en interieur zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang. Het tuinmanshuis vertegenwoordigt een grote ornamentele waarde in de parkaanleg en is vermoedelijk gelijktijdig of kort na deze aanleg tot stand gekomen.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	Dienstwoning(K4)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506947

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82763/43

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
De Bilt	De Bilt	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	C			2270

Omschrijving**

PORTIERSWONING. Omstreeks 1860 gebouwd, deels onderkelderd woonhuis op rechthoekige grondslag en vooruitspringende voeting, onder een met grijze pannen gedekt zadeldak. Het huis is witgeschilderd en voorzien van een blokbepleistering. De symmetrische voorgevel met daklijst heeft drie traveeën: de middelste travee met een risalerende werking bestaat uit een topgevel onder een dwarsgeplaatst zadeldak. In de risaliet een terugliggend portiek, aan weerszijden geflankeerd door pilasters met siervelden, door een rondboogprofiel met elkaar verbonden. In het profiel een kinderkopje. In het portiek (thans) een 4-ruitsvenster met 2-ruitsbovenlicht. Oorspronkelijk bevond zich op deze plaats de hoofdingang. Rondom het venster met afgeronde hoeken een geprofileerde omlijsting met een ornament. Op de verdieping twee smalle vensters met afgeronde hoeken, door roeden in ruiten en driehoeken geleed, waartussen in de muurdam twee spitsbogen in pleister; in de geprofileerde omlijsting rondom de vensters een ornament. Links en rechts van de risaliet op de begane grond, boven een omgaande waterlijst, een 6-ruitsschuifvenster met afgeronde hoeken met eenzelfde omlijsting en ornament als het venster in het portaal. De linkerzijgevel is voorzien van een 6-ruitsschuifvenster zoals hiervoor beschreven en een blinde nis met ruit-bepleistering binnen voornoemde omlijsting. Op de verdieping een gedeeld luik door roeden in driehoeken geleed, met in het midden twee ruitvormige vensters, met een omlijsting als voornoemd. In de rechterzijgevel beganegronds een 6-ruitsschuifvenster en een blinde nis, met omlijsting als voornoemd. Op de verdieping een gedeeld 4-ruitsvenster, met omlijsting als voornoemd. Aan de achterzijde van het huis een witgepleisterde aanbouw op vooruitspringende, grijsgeschilderde voeting, onder een, met grijze pannen gedekt, lessenaarsdak. In de linkerzijgevel de huidige entree, voorzien van een recente deur en in de achtergevel twee vensters.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	Dienstwoning(K4)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506948

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 oktober 1997
Kadaster deel/nr 82762/200

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
De Bilt De Bilt Utrecht

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
De Bilt C 2270

Omschrijving**

HOUTSCHUUR. Ten oosten van de moestuin gelegen houtschuur uit de eerste helft van de 19de eeuw op rechthoekige grondslag op bakstenen voet, onder een met grijze pannen gedekt zadeldak met overstek. De zijgevels bestaan uit een open, horizontale lattenconstructie. De topgevels van de voor- en achterzijde zijn vertikaal geled en geheel dicht. In de voorgevel een dubbele vertikaal gelede deur en in de topgevel een luik. In de linkergevel twee deuren met verticale geleding.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506949

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82763/13

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
De Bilt	De Bilt	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	C			2270
De Bilt	C			477

Omschrijving**

MOESTUINMUUR. In het westen van de historische aanleg bevindt zich de moestuin die door een uit vier, onafhankelijke delen bestaande vroeg 19de-eeuwse muur van rode baksteen met steunberen aan de achterzijde, wordt omgeven. De oost- en westmuur zijn elkaars pendanten. In het noorden wordt de muur onderbroken door een tuinschuur en een tegen de muur geplaatste muurkas. Zowel in het oostelijke als in het westelijke muurdeel bevindt zich een opening geflankeerd door pijlers met gemetselde bossage. Oorspronkelijk bevond zich tussen deze pijlers waarschijnlijk een hekwerk. Het zuidelijke muureind wordt eveneens door een pijler afgesloten. De oostmuur wordt afgedekt door een rollaag met overstekende koppenlaag. De afdekking van het westelijke muurdeel is in 1994 opnieuw opgemetseld en voorzien van een natuurstenen afdekking. Tegen de zuidzijde van de het zuidelijke muurdeel werd omstreeks het midden van de 19de eeuw een nog bestaande muurkas opgetrokken.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506950

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 oktober 1997
Kadaster deel/nr 82764/27

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
De Bilt De Bilt Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
De Bilt

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
De Bilt C 477

Omschrijving**

DRUIVENKAS. Pendant van onderdeel 14. In het noorden van de moestuin tegen de zuidzijde van de moestuinmuur gebouwde vroeg 19de-eeuwse bakstenen druivenkas op rechthoekige grondslag met lessenaarsdak met glazen dekplaten. In de linkerzijgevel (west) een getoogde deur en in de uit de moestuinmuur bestaande achtergevel, twee naast elkaar geplaatste getoogde deuren die elk toegang geven tot een segment van de kas. Op de plaats waar de zijgevel en tussenwand de borstwering snijden is een natuurstenen hoekblok aangebracht.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Kas(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506951

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 oktober 1997
Kadaster deel/nr 82763/166

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
De Bilt De Bilt Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
De Bilt

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
De Bilt C 477

Omschrijving**

DRUIVENKAS. Pendant van onderdeel 13. Tegen de zuidzijde van de zuidelijke moestuinmuur gebouwde bakstenen druivenkas uit het midden van de 19de eeuw, met lessenaarsdak van glazen dekplaten. De kas op rechthoekige grondslag en bakstenen voeting met natuurstenen hoekblokken, heeft in de westelijke zijgevel een halfronde getoogde deur. De kas wordt in drie segmenten gedeeld door twee tussenmuren met deuren als voornoemd. In de kas staan bakstenen tabletten.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Kas(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506952

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82763/194

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
De Bilt	De Bilt	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
De Bilt	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	C			477

*Omschrijving***

TUINKAS. Kas uit het begin van de 19de eeuw op rechthoekige grondslag op bakstenen voet. De kas wordt gedekt door een zadeldak van glazen dekplaten, waarvan het zuidelijke dakschild lager is. In de kas is een tweede, geel bakstenen muur tegen de noordwand geplaatst. Aan de oostzijde van de kas een laat 19de-eeuwse lagere kasaanbouw, eveneens op rechthoekige grondslag en bakstenen plint met natuurstenen latei onder een glazen zadeldak. De zuidzijde van de aanbouw is voorzien van houten schotten en in de oost gevel een getoogde houten deur. In de westgevel een dubbele deur en een afwerking in de vorm van vlechtingen die ook in de oostgevel van dit deel verwerkt zijn. Tegen de van steunberen voorzien noordgevel, een open aanbouw onder een lessenaarsdak van golfplaat die voor bescherming niet in aanmerking komt. In de kas staan bakstenen tabletten.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Kas(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506953

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82763/124

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
De Bilt	De Bilt	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
De Bilt	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	C			477

*Omschrijving***

RONDE KAS. Laat 19de-eeuwse kas op rechthoekige grondslag en bakstenen borstwering met natuurstenen beëindiging. De kas wordt gedekt door een schildak met uitzalende schilden die in zijgevels overgaan. Het schilddak is opgebouwd uit een gietijzeren constructie waartussen kleine glasplaten in diverse tinten in onregelmatig patroon. De noordelijke voor- en zuidelijke achtergevel bestaan uit topgevels van glasplaatjes. In de voorgevel een dubbele houten deur met in de vleugels een 4-ruitsvenster. Op de zuidwesthoek van de kas een laag stookkamertje met een hoge ronde schoorsteen pijp van baksteen. In de kas is de met smeedijzeren voluten gesierde ijzeren dragende constructie duidelijk zichtbaar en er staan bakstenen tabletten in.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Kas(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506954

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 oktober 1997
Kadaster deel/nr 82763/155

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
De Bilt De Bilt Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
De Bilt

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
De Bilt C 477

Omschrijving**

ZES KWEEKBAKKEN. Zes, in de moestuin gelegen, bakstenen kweekbakken, oorspronkelijk gepleisterd, op rechthoekige grondslag. De vier oostelijke bakken, vroeg 19de-eeuws, worden in vier segmenten gedeeld door bakstenen muurtjes en zijn voorzien van oplegramen. De twee westelijke bakken uit ca. 1900, zijn eveneens voorzien van oplegramen.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Kas(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506955

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 oktober 1997
Kadaster deel/nr 82763/70

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
De Bilt De Bilt Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
De Bilt

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
De Bilt C 1161

Omschrijving**

TUINSCHUUR. Ten noorden van de moestuin gelegen tuinschuur uit ca. 1800 met originele balkconstructie, op rechthoekige grondslag en bakstenen plint, onder een met rood-grijze pannen gedekt zadeldak. De gevels zijn horizontaal betimmerd. In de voorgevel (zuid) van twee 2-ruitsvensters en een deur met verticale geleiding. In de top van de rechterzijgevel een luik. In de achtergevel een 12-ruitsladdervenster en een recente open aanbouw onder een lessenaarsdak, die voor de bescherming van ondergeschikt belang is.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz. Schuur(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506956

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82763/98

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
De Bilt	De Bilt	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	C			2270

Omschrijving**

IJSKELDER. In het noorden van de parkaanleg gelegen, met aarde overdekte grote bakstenen ijskelder, ca. 1800. De kelder heeft een koepelgewelf met een diameter van ongeveer 6 meter. De ingang aan de westzijde komt uit in een linksombuigend quadrantportaal, zodat de vulopening in de putwand aan de noordzijde zit. Het portaal is voorzien van tongewelf.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Ijskelder

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506957

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82766/18

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
De Bilt	De Bilt	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	C			2270

Omschrijving**

PRIEELTJE. Houten prieeltje, vermoedelijk kort na 1922 gebouwd, in chaletstijl op rechthoekige grondslag met een 6-zijdige afsluiting aan de achterzijde. Het prieel wordt gedekt onder een samengesteld zadeldak met overstek dat gedragen wordt door geschulpte consoles. De open zijgevels zijn voorzien van een hekwerk met ruitmotief en balusters. De eveneens open voorgevel, waarin de toegang en een hekwerk als voornoemd, wordt in de top beschoten door driehoekige panelen met spaarvelden, waaronder een lijst waarin cirkels en ovaal en een makelaar. In het prieel een bankje dat langs de 6-zijdige achtergevel loopt. De vloer is betegeld met aan de randen een tegelrand met een floraal motief. Het prieel is (thans) geschilderd in een bruine kleur met zwarte en witte accenten. De achterzijde is (thans) groen geschilderd.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	IJskelder

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506958

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 oktober 1997
Kadaster deel/nr	82766/26

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
De Bilt	De Bilt	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	C			2270
De Bilt	C			667
De Bilt	C			1910
De Bilt	C			1912
De Bilt	C			479
De Bilt	C			475
De Bilt	C			812
De Bilt	B			2030

*Omschrijving***

TOEGANGSHEK EN HEK RONDONOM HALFRONDE WEIDE. Aan beide beginpunten van de halfronde laan voor het huis Vollenhoven bevindt zich een 19de-eeuws smeedijzeren toegangshek, bestaande uit twee eenvoudige smeedijzeren hekken waartussen twee draaibare vleugels waarin de woorden 'VOLLEN' en 'HOVEN'. Zowel de hekken als vleugels zijn opgebouwd uit spijlen en regels met halfronde elementen. Langs de halfronde weide staat een eveneens vroeg 20e-eeuws (thans) groen geschilderd eenvoudig hek van spijlen en regels. Voor het huis zijn de spijlen deels voorzien van een pijlpunt.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506959

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 oktober 1997
Kadaster deel/nr 82765/176

Woonplaats* De Bilt
Gemeente* De Bilt
Provincie* Utrecht

Locatiennaam De Bilt
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* De Bilt
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 479

Omschrijving**

BRUG (Vlotbrug). Over de vertakking van de Beerschotervliet en de Achtervijver ten westen van het huis gelegen, laat 19de-eeuwse, eenvoudige brug met houten en stenen landhoofden. Aan weerszijden van de brug een lage houten, witgeschilderde leuning bestaande uit twee lage pijlers en een pijler met halfronde top, met elkaar verbonden door een inzwenkende balk. De oude leuning zijn in 1995 vervangen door nieuwe, identieke leuning.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie Brug(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 506960

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 oktober 1997
Kadaster deel/nr 82766/108

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
De Bilt De Bilt Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
De Bilt

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
De Bilt C 477

Omschrijving**

HOUTEN TOEGANGSHEK. Ten noorden van de moestuin geplaatst, laat 19de-eeuws houten toegangshek. Het (thans) witgeschilderde hek is opgebouwd uit twee draaibare vleugels die elk zijn opgebouwd uit een paneelvlak waarop een dubbele spijlenrij.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument